

БЕРДАҚ АТЫНДАҒЫ ҚАРАҚАЛПАҚ МӘМЛЕКЕТЛИК УНИВЕРСИТЕТИ

ТӘБИЯТТАНЫҰ ФАКУЛЬТЕТИ

ГЕОГРАФИЯ КАФЕДРАСЫ

«ДЕМОГРАФИЯ» пәни

ТЕМА: ХАЛЫҚ МИГРАЦИЯСЫ

Орынлаган:

доц. Н.Ж.Ембергенов

НӨКИС- 2016

РЕЖЕ:

МИГРАЦИЯ ХАМ ОНЫН ТУРЛЕРИ

МИГРАЦИЯ СЕБЕПЛЕРИ ХАМ БАГДАРЛАРЫ

ДУНЬЯ БОЙЫНША МИГРАЦИЯ ПРОЦЕССЛЕРИ

ОЗБЕКСТАНДА ХАЛЫК МИГРАЦИЯСЫ

МИГРАЦИЯ ХАККЫНДА ТУСИНИК

Миграция сөзі латынша “migratio” сөзінен алынган болып, кошуу, яғный халықтың бір орыннан екінші орынға шегарадан отып кошуу деген мағнаны билдиреди. Демек, халықтың кандай да себеплерге коре бір орыннан екінші бір орынға кошууи халықтың **механикалык** **харекети** деп аталады

ХАЛЫК НЕ УШЫН КОШЕДИ?

МИГРАЦИЯ ПРОЦЕССИНДЕ ТОМЕНДЕГИ ПРОЦЕССЛЕР ЖУЗ БЕРИУ КЕРЕК

- 1. Миграция процессинде адам әлбетте қандай да бир шегараны басып өтиў керек (мыс., мәмлекетлик шегара, ўалаят, район, қала ҳ.т.б.);**
- 2. Миграция процессинде әлбетте миграция ўақыты белгилениўи керек.**

МИГРАЦИЯ ПРОЦЕССИНИН ЖУЗ БЕРИУИНЕ ТОМЕНДЕГИ ФАКТОРЛАР ТАСИР ЕТЕДИ

- 1. Елдин социал-экономикалык жагдайы;**
- 2. Табийий щараят хам экологиялык жагдайы;**
- 3. Халыктын турмыс шараяты;**
- 4. Миллий-этникалык курам;**
- 5. Сиясий**

МИГРАЦИЯНЫҢ УАҚТЫ БОЙЫНША

1. тураклы (барқулла);
2. уақытынша миграция (маусимлик);
3. тебрелиуши миграция (маятник, мыс., Нөкис-Хожели)

МИГРАЦИЯНЫҢ СЕБЕБИ БОЙЫНША

- 1. Социал-экономикалық миграция (жұмысқа, оқыуға, семьялық жағдайға);**
- 2. Сиясий миграция (сиясий қуудалау, репрессия, расалик айырыулар, миллетлер аралық қатнасықлар ғ.т.б.);**
- 3. Аскерий себеп (урыстан кейинги эвакуациялар)**

ҚАРАР ҚАБЫЛ ЕТИҮ

- 1. өз қәлеуи менен болған миграция;**
- 2. мәжбурий (сиясий, социал-экономикалық шараятлар мәжбур қылған миграция);**
- 3. мәмлекет тәрәпинен тәрәпинен мәжбурий миграция (депортация)**

МИГРАЦИЯНЫҢ ӘМЕЛГЕ АСЫҰ НӘТИЙЖЕСИ БОЙЫНША БОЙЫНША

- 1. Жамийетлик шолкемлескен миграция (мамлекет тәрeпинен, жамийетлик шолкемлар тәрeпинен шолкемлестирилген болади хам солар тәрeпинен алып барылады);**
- 2. Шолкемлестирилмеген миграция (мамлекет араласпаган жагдайда алып барылады).**

ТЕРРИТОРИАЛЛЫҚ БЕЛГИ БОЙИНША

- 1. Ишки миграция (мамлекеттин ишиндеги миграция);**
- 2. Сыртқы миграция (мамлекет шегарасидап шиккан халда мамлекетлар аралик миграция)**

БАҒДАР БОЙИНША

- 1. қаладан-ауылға;**
- 2. ауылдан-қалаға;**
- 3. қаладан-қалаға;**
- 4. ауылдан-ауылға.**

МИГРАЦИЯ ПРОЦЕССИ БОЙЫНША АЙЫРЫМ АТАМАЛАР

1. Мигрантлар – жокарыда корсетилген миграция процессинин калеген туринде катнасыушылар;
2. Эммиграция – адамнын бир орыннан баска орынга жасау ушын кошип кетиуи. Бул процессте катнасыушылар **эммигрантлар** деп аталады;
3. Иммиграция – адамнын жасау ушын мамлекетке баска елден кошип келиуи. Бул процессте катнасыушылар **иммигрантлар** деп аталады;
4. Резмиграция – адам жасау ушын баска елге кетип, малим уакыттан кейин оз елине кайтып келиуи. Бул процессте катнасыушылар **резмигрантлар** деп аталады

МИГРАЦИЯНЫҢ МУҒДАРЛЫҚ КӨРСЕТКИШЛЕРИ ТӨМЕНДЕГИШЕ

1. Миграцияның абсолют мағлыұматлары

Иммиграция 10000 – эмиграция 25000 = -15000;

2. Миграцияның салыстырмалы мағлыұматлары

Иммиграция 3‰ – эмиграция 7‰ = -4‰;

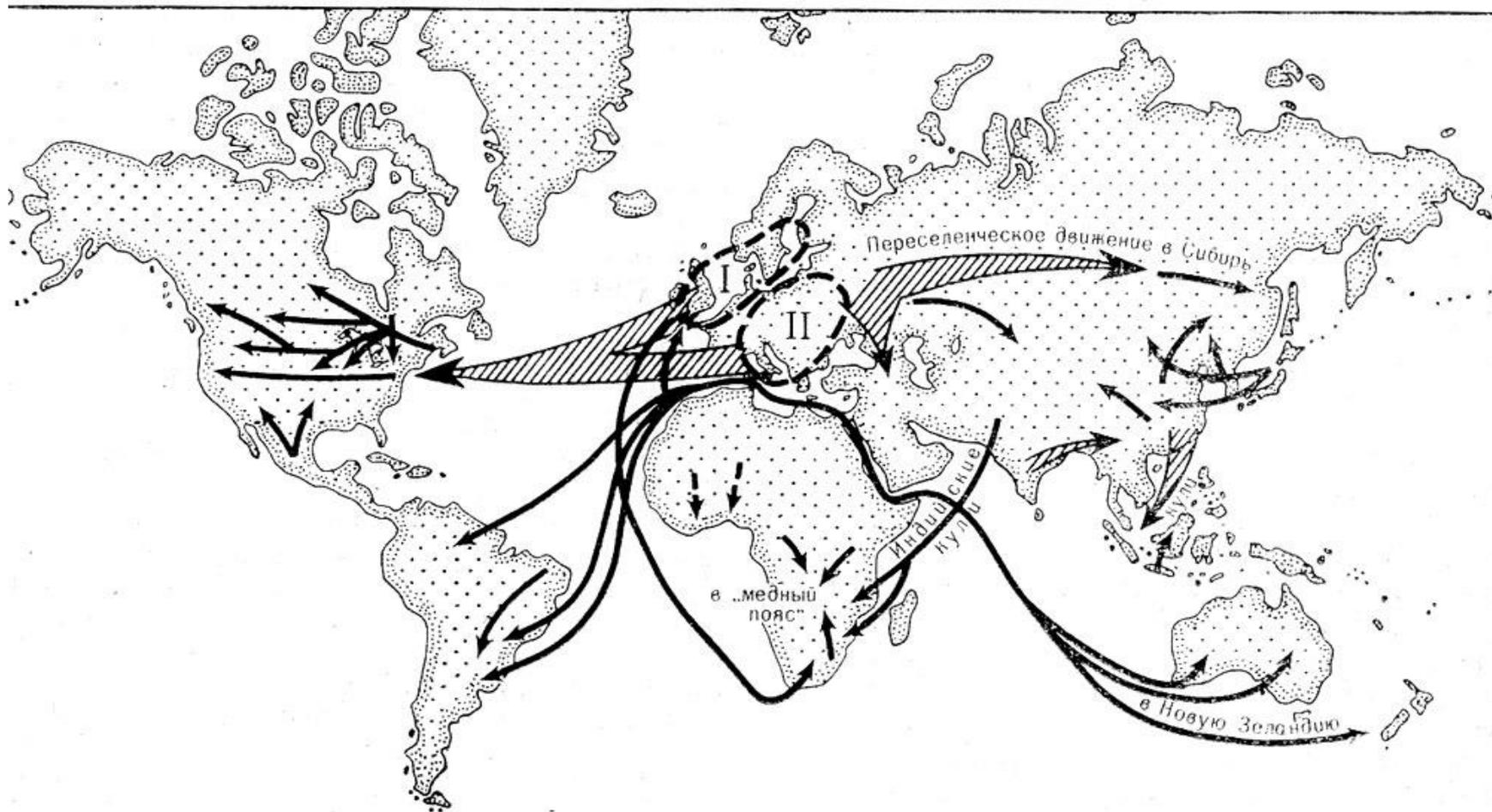
3. Миграция сальдосы

-15000; -4‰

МИГРАЦИЯ ПРОЦЕССИ ТӨМЕНДЕГИ ДЕМОГРАФИЯЛЫК ЖАГДАЙЛАРГА ТАСИР ЕТЕДИ

Миграция халык санынын озгериуине, жас-жыныс диний, этникалык, социаллык х.т.б. курамына тасир етеди. Себеби, миграция процессинде катнасыушылардын копшилиги 20-40 жас аралыгындагы халык курайды хам бул жас катламы жами мигрантлардын 80%тине тен. Демек, халык каерге кобирек кошип келсе, сол елде, аймакта халык саны оседи. Некеге кириушилер саны хам тууылыушылык кобейеди. Ал халык кобирек кошип кеткен аймакта бунун кери жагдайы жуз береди.

МИГРАЦИИ НАСЕЛЕНИЯ в конце 19–начале 20 вв. (до первой мировой войны)

Миграционные потоки

главные

второстепенные

Примечание. Ширина стрелки показывает массу потока

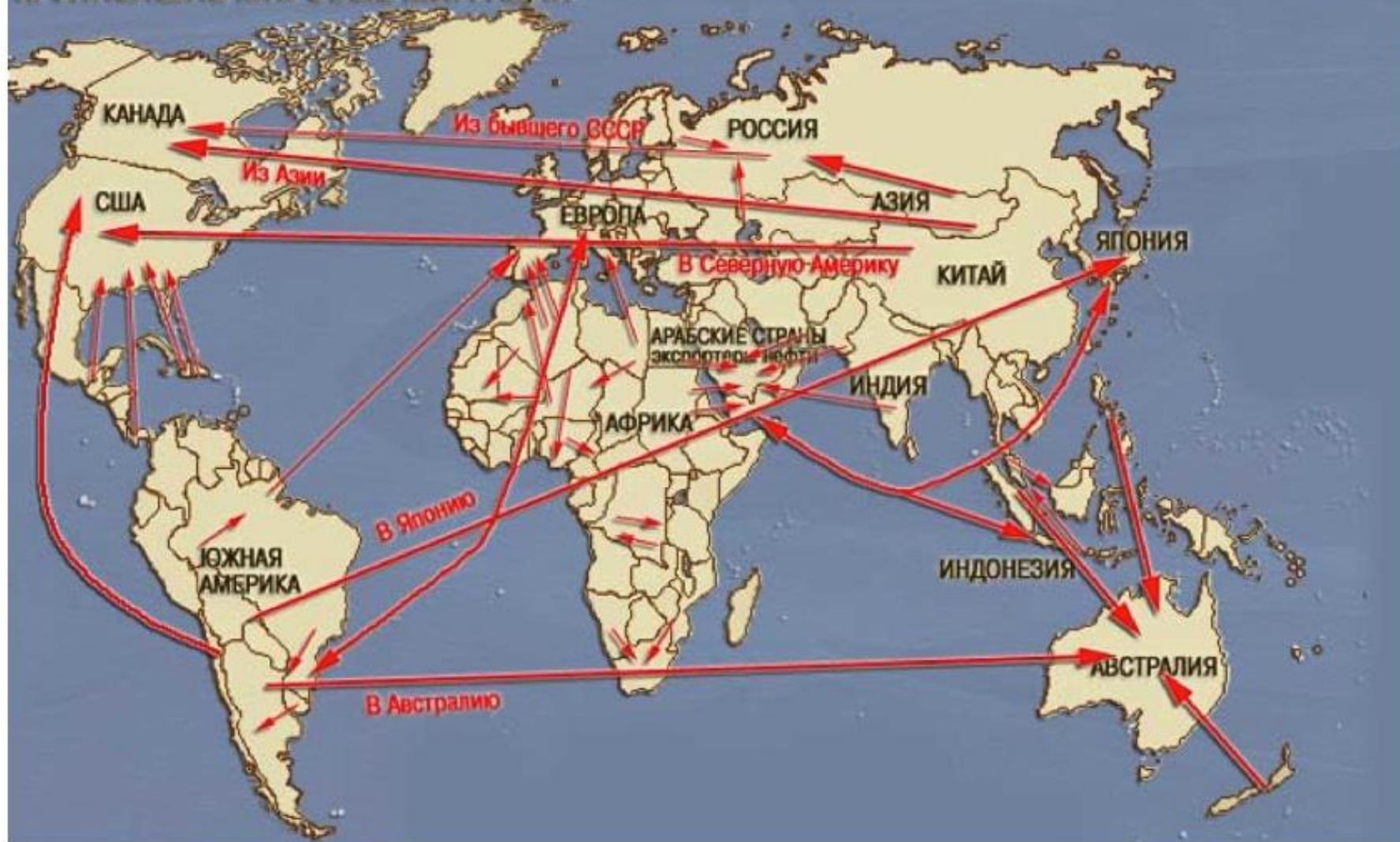
Очаги „старой“ эмиграции из Европы в Северную Америку

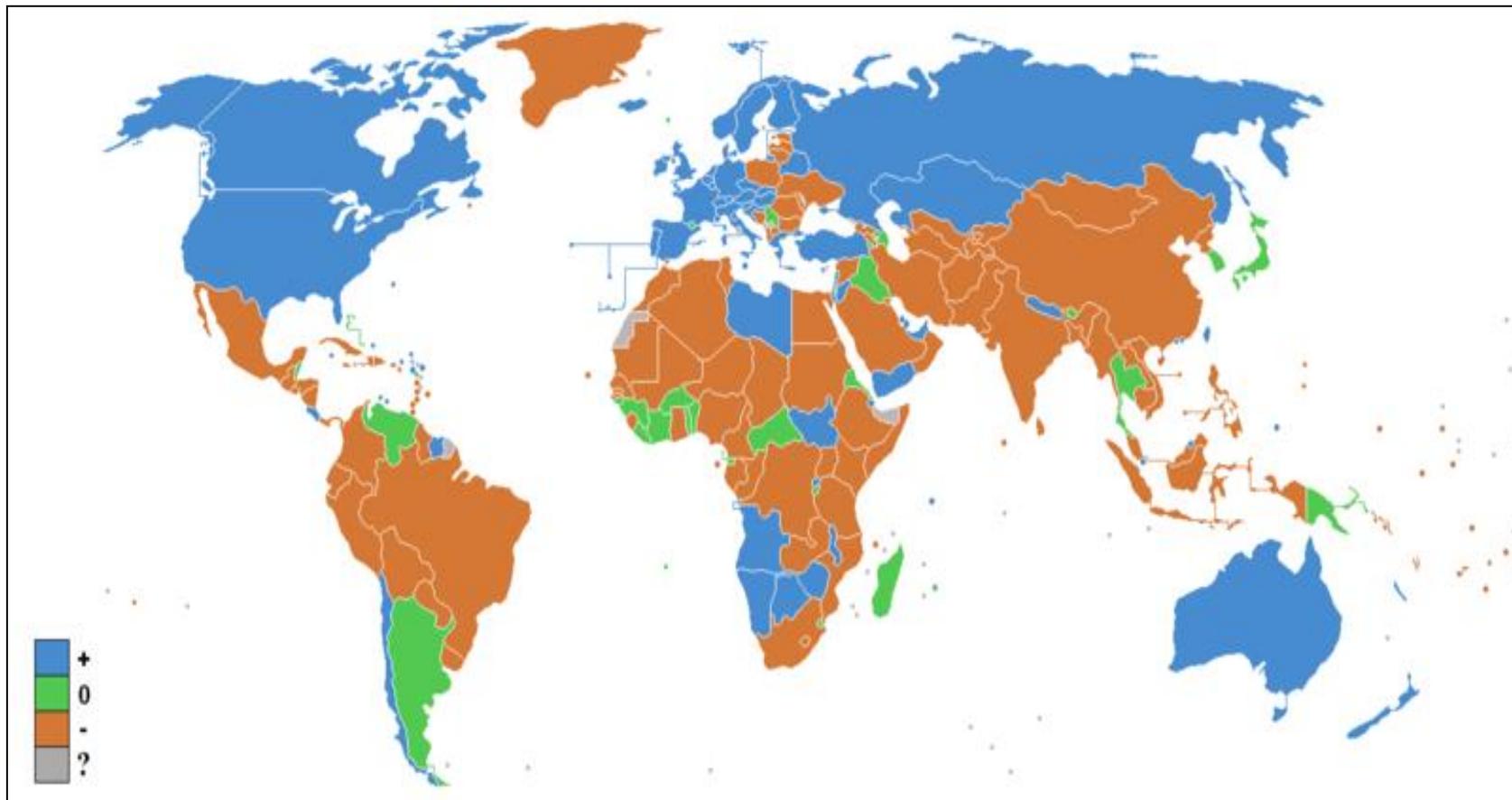
Очаги „новой“ эмиграции из Европы в Северную Америку

ИРИ ХАЛЫКАРАЛЫК МИГРАЦИЯ

КРУПНЕЙШИЕ МИРОВЫЕ МИГРАЦИИ

ДУНЬЯ ЖУЗИ ЕЛЛЕРИ БОЙЫНША МИГРАЦИЯ КОРСЕТКИШИ

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ МИГРАЦИЯ

БМШ мағлыұматларына қарағанда кейинги жыллары жыл сайын дүнья жүзи бойынша 175 миллион халықаралық мигрантлар бар. Олардың дерлик жартысы хаяллар, ал 4 млн ы болса қашақлар. Кейинги жыллары ҳәр 3 мигранттың 2 еүй Арқа Америкаға туўра келген. Халықаралық миграцияда халық көшип кетип атырған, көшип келип атырған миграция ағымын дурыс басқарыў үлкен әҳмийетке ийе. Миграция нәтийжесинде нызамсыз адамларды алып өтиў ҳәм сатыў, СПИД инфекциясын ҳәм басқа кеселликлерди алып келиў ҳәм жуқтырыў жағдайлары барған сайын раўажланбақта.

ҒМДА еллериндеги миграция

БАНГЛАДЕШ ЕЛИНДЕГИ ХАЛЫКТЫН КОШУУИ

АРАБ ЕЛЛЕРИНДЕГИ МИГРАЦИЯ

КАШАКЛАР МИГРАЦИЯСЫ (АФРИКА КОНТИНЕНТИНЕН БАСКА ЕЛЛЕРГЕ)

ДЫҚҚАТЛАРЫҢЫЗ УШЫН РАХМЕТ!